

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 636/2025-17

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Ľudovítom Štanglovičom, advokátom, Jarmočná 2264/3, Šaľa, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Ndt/14/2025 z 28. augusta 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 7. októbra 2025 sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva garantovaného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením najvyššieho súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje, aby ústavný súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Súčasne žiada priznať mu náhradu trov konania.

II.

Skutkové východiská

2. Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu sp. zn. BB-9T/7/2021 z 24. júla 2023 bol sťažovateľ uznaný vinným zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona a zo zločinu prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 a 2 Trestného zákona na skutkovom základe uvedenom v tomto rozsudku. Na odvolanie sťažovateľa bol avizovaný rozsudok uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2To/2/2024 z 5. marca 2024 s poukazom na § 321 ods. 1 písm. a), b) a c) Trestného poriadku zrušený a vec bola postupom podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vrátená Špecializovanému trestnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol. Po vrátení veci oznámil predseda konajúceho senátu Špecializovaného trestného súdu JUDr. Ján Giertli postupom podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku z dôvodu podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku svoju zaujatosť v danom konaní. O oznámenej zaujatosti rozhodol

najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že sudca JUDr. Ján Giertli nie je vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania v sťažovateľovej veci.

III.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ nesúhlasí s nevyhlúčením sudcu JUDr. Jána Giertliho z vykonávania úkonov trestného konania. Dôvody uvedené sudcom JUDr. Jánom Giertlim v oznámení zaujatosti v súvislosti s jeho blízkym vzťahom k svedkovi [REDAKOVANÉ], ktorý má byť vypočutý v danom trestnom konaní, a ktoré sťažovateľ podrobne špecifikuje v ústavnej sťažnosti, podľa názoru sťažovateľa opodstatnene odôvodňovali vylúčenie tohto sudcu. Závery najvyššieho súdu objektivizované v napadnutom uznesení sú neprímerane všeobecné a arbitrárne.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa ústavný súd predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

5. Ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa sťažovateľovou ústavnou sťažnosťou môže vecne zaoberať len vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Zmysel a účel princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú v trestnom konaní povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám alebo právnickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity ochrany ústavnosti ústavným súdom (m. m. napr. I. ÚS 104/2023, II. ÚS 137/2019, II. ÚS 257/2021, III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

6. Trestné konanie je od začiatku až do svojho konca procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdov naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy, ak tieto deficity neboli odstránené v priebehu samotného trestného konania. Pokiaľ by ústavný súd na túto skutočnosť neprihliadal, poprel by účel a zmysel opravných prostriedkov v trestnom konaní, ktorým je (okrem iného) aj náprava

pochybení vo veci konajúcich orgánov verejnej moci (orgánov činných v trestnom konaní a súdov; m. m. napr. I. ÚS 104/2023, III. ÚS 513/2024).

7. Ústavný súd v konkrétnych okolnostiach poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľ bude mať možnosť, ak by sa to ukázalo ako potrebné, podať riadny opravný prostriedok vo forme odvolania podľa § 306 Trestného poriadku, prípadne aj mimoriadny opravný prostriedok, a to dovolanie podľa § 368 ods. 1 v spojení s § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku.

8. Pokiaľ ide o odvolanie, obžalovaný ako osoba oprávnená podať odvolanie proti výroku rozsudku, ktorý sa ho priamo dotýka, môže podať odvolanie pre nesprávnosť výroku, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, ak toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny alebo že chýba. V nadväznosti na to ústavný súd v konkrétnosti odkazuje na § 321 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého odvolací súd zruší napadnutý rozsudok (okrem iných prípadov) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby (m. m. napr. II. ÚS 258/2019, III. ÚS 214/2024, III. ÚS 513/2024).

9. V súvislosti s potenciálnou možnosťou využitia dovolania ústavný súd pripomína, že § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku je postavený na slovnom spojení „*sudca..., ktorý mal byť vylúčený...*“, pričom takto formulovaná dikcia neumožňuje najvyššiemu súdu odmietnuť dovolanie pre absenciu tohto dôvodu iba odkazom na iné rozhodnutie o ne/vylúčení sudcu. Naopak, ústavnou povinnosťou najvyššieho súdu je v záujme reálneho naplnenia práv obvineného pri takto uplatnenom dôvode dovolania meritórne skúmať, či sudca, vo vzťahu ku ktorému bol tento dovolací dôvod uplatnený, mal alebo nemal byť (teda nie či bol alebo nebol) vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania (m. m. napr. I. ÚS 129/2010, I. ÚS 104/2023, III. ÚS 513/2024).

10. Z bodov 8 a 9 dôvodov tohto uznesenia vyplýva, že skutočnosť namietaná sťažovateľom, a teda nevyhlúčenie sudcu JUDr. Jána Giertliho z vykonávania procesných úkonov trestného konania, ktoré sa proti sťažovateľovi aktuálne vedie na Špecializovanom trestnom súde, potenciálne zakladá (nie bez ďalšieho preukazuje, pozn.) dôvod na podanie opravných prostriedkov. Účinná právna úprava teda sťažovateľovi umožňuje v nasledujúcom štádiu trestného konania domáhať sa právne účinným spôsobom ochrany svojich práv, a to prostredníctvom opravných prostriedkov, na základe podania ktorých je opravný súd oprávnený a povinný preskúmať opodstatnenosť tvrdení sťažovateľa predostretých v ústavnej sťažnosti (m. m. II. ÚS 258/2019, III. ÚS 214/2024, III. ÚS 513/2024).

11. Vzhľadom na uvedené skutočnosti dospel ústavný súd k záveru, že sťažovateľ má v systéme trestného konania k dispozícii účinné prostriedky na dosiahnutie ochrany svojich práv v prípade uznania jeho argumentácie všeobecnými súdmi oprávnenými a povinnými konať o opravných prostriedkoch. Za týchto okolností nie je dôvod, aby ústavný súd vstupoval do prebiehajúceho trestného konania a neprípustne (predčasne) si tak uzurpoval právomoc súdu rozhodujúceho o prípadnom opravnom prostriedku (opravných prostriedkoch) sťažovateľa. Ústavný súd pripomína, že nevyužitie označenej možnosti ochrany práv nemožno nahradzovať ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže konať len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemá inú možnosť účinnej ochrany svojich práv (čl. 127 ods. 1 ústavy; m. m. napr. III. ÚS 214/2024, III. ÚS 513/2024).

12. Vychádzajúc z uvedeného, so zreteľom na skutočnosť, že účinky napadnutého uznesenia bude možné potenciálne negovať prostredníctvom opravných prostriedkov (s možnosťou následného zrušenia meritórneho rozhodnutia), posúdil ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako neprípustnú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde odmietol.

13. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako celok odmietol, bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v uplatnenej ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. októbra 2025

Robert Šorl
predseda senátu